

עולה שום אדם אחר לא יודע
מה שאומר?

אָלָא כִּף שְׁנִינוּ, הַפְתָּר הַזֶּה
שֶׁנִּקְרָא ז"ת, נִקְרָא אֲש"ה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא
אִשָּׁה. לְמָה? מִשּׁוּם פִּי מְאִישׁ
לְקַחָהּ זֹאת. מִי הוּא אִישׁ? אוֹתוֹ
שֶׁנִּקְרָא זֶה, וְזֶהוּ אִישׁ זָכָר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לב) כִּי זֶה מִלְּשֵׁה
הָאִישׁ. הָאִישׁ הַזֶּה. וְנִקְרָא אִישׁ
זֶה, וְזֶה אִישׁ. וְזֹאת נִלְקַחָהּ מִזֶּה
שֶׁנִּקְרָא זָכָר.

וּמִשּׁוּם כִּף הַתְּמַר הַזֶּה זָכָר
וְנִקְבָּה, שְׁלֵא עוֹלָה זֶה בְּלִי זֶה.
תְּמַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר א) כְּתַמְרוֹת
עֵשׂוֹן. מִה עֵשׂוֹן עוֹלָה לְכֹן וְשַׁחַר,
אֵף כִּף הַכֵּל כְּלוּל בָּהּ בְּחֻצוֹת
הַלְּיָלָה לַעֲשׂוֹת הַנְּהַגוּתִיהָ בְּשַׁעַה
אֶחָת לְכֹן לְיִשְׂרָאֵל וְשַׁחַר לַעֲבוּדֵי
כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.

וְעוֹד, שֶׁהַלְּיָלָה הַזֶּה לֹא נִחְלַק
וְלֹא עוֹשֶׂה הַנְּהַגוּתוֹ. מִנֵּיִן לָנוּ?
מֵאֲבָרָהֶם, שְׁכַתּוּב וַיִּחְלַק עֲלֵיהֶם
לְיָלָה, שֶׁנֶּחְלַק לַעֲשׂוֹת הַנְּהַגוּתוֹ.
אֵף כִּאֵן מִשֵּׁה אָמַר בְּחֻצוֹת,
וּמִהוּ בְּחֻצוֹת? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים ב-א) בְּעֻלוֹת
הַמִּנְחָה, (איוב ד) בְּעֻלוֹת גְּדִישׁ. אֵף כִּאֵן בְּחֻצוֹתוֹ
כְּשֶׁמִּתְחַלֵּק. שְׁמִשֵּׁה יָדַע שְׁלֵא
יַעֲשֶׂה הַנְּהַגוּתוֹ עַד שִׁיתְחַלֵּק.

וְכִּף הַזֶּה, שְׁלֵא עֲשֶׂה הַלְּיָלָה
הַנְּהַגוּתוֹ עַד שֶׁהִתְחַלֵּק, בְּחֻצֵי
הָאֲחֵרוֹן עֲשֶׂה הַנְּהַגוּתוֹ, זֶהוּ
שְׁכַתּוּב וַיְהִי בְּחֻצֵי הַלְּיָלָה. מִה
זֶה בְּחֻצֵי? בְּמִחְצֵית הָאֲחֵרוֹנָה,
בְּזִמְן שֶׁהִיא שׁוֹלְטָת, וְנִמְצָאָת זֹאת
הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת הַנְּהַגוּת תְּמִיד. וְכֵל
הַנְּהַגָה שְׁנַעֲשִׂית בְּלִילָה, נַעֲשִׂית
בְּמִחְצֵית הָאֲחֵרוֹנָה.

וְה' הִפָּה כֵּל בְּכוֹר. וְה' - הוּא
וּבֵית דִּינוֹ. וְה' - הוּא וְהַנְּהַגוּתוֹ.
הִפָּה כֵּל בְּכוֹר - הִפָּה? מִשֵּׁה
לֹא אָמַר אֱלֹא וּמַת וְגו', מִהוּ
הִפָּה? אֱלֹא שֶׁהִתְעוֹרַר כֹּה, כְּמוֹ
שֶׁהִפְחִיד אוֹתוֹ מִשֵּׁה, שְׁכַתּוּב

סְלִיק בַּר נָשׁ אַחְרָא, לָא יָדַע מַה דְּאָמַר.
אָלָא הָכִי תַנִּינָן, הָאִי כְתָרָא דְאִקְרִי זֵא"ת,
אַתְקִרִי אֲש"ה, כְּמָה דְאֵתְ דְּאָמַר, (בראשית ב)
לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. אֲמַאִי. מִשּׁוּם פִּי מְאִישׁ
לְקַחָהּ זֹאת. מָאֵן הוּא אִישׁ. הַהוּא דְאִקְרִי זֶה.
וְדָא הוּא אִישׁ דְּכָר, כְּמָה דְאֵתְ דְּאָמַר (שמות לב) כִּי
זֶה מִלְּשֵׁה הָאִישׁ. הָאִישׁ הַזֶּה. וְאִקְרִי אִישׁ זֶה,
וְזֶה אִישׁ. וְזֹאת, אַתְנַסִּיבַת מִזֶּה דְאִקְרִי זָכָר.

וּבְגִין דָּא, אִיהִי תְמַר דְּכָר וְנוֹקְבָא, דְּלֹא סְלִיק
דָּא בְּלֹא דָּא. תְּמַר: כְּמָה דְאֵתְ דְּאָמַר, (שיר
השירים ג) כְּתַמְרוֹת עֵשׂוֹן. מַה עֵשׂוֹן, סְלִיק הַיּוֹר
וְאוּכֶם, אוֹף הָכָא, כְּלֵא כְלִיל בָּהּ בְּפִלְגוֹת
לְיִלְיָא, לְמַעַבְד נִימוּסוֹי בְּחַד שְׁעֵתָא, הַיּוֹר
לְיִשְׂרָאֵל, וְאוּכֶם לַעֲבוּדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת.

וְעוֹד דִּהִיא לְיִלְיָא לָא אַתְפְּלַג, לָא עֵבִיד
נִימוּסוֹי. מִנָּא לָן. מֵאֲבָרָהֶם. דְּכַתִּיב,
(בראשית יד) וַיִּחְלַק עֲלֵיהֶם לְיָלָה, דְּאֵתְפְּלַג לְמַעַבְד
נִימוּסוֹי. אוֹף הָכָא מִשֵּׁה אָמַר בְּחֻצוֹת (מִהוּ בְּחֻצוֹת
כְּמָה דְאֵתְ דְּאָמַר (מלכים ב' ג') בְּעֻלוֹת הַמִּנְחָה (איוב ה') בְּעֻלוֹת גְּדִישׁ אוֹף הָכָא
בְּחֻצוֹת) כְּמַפְלָג. דְּמִשֵּׁה יָדַע דְּלֹא יַעֲבִיד נִימוּסוֹי,
עַד דְּאֵתְפְּלַג.

וְהָבִי הָוָה, דְּלֹא עֵבִיד לְיִלְיָא נִימוּסוֹי, עַד
דְּאֵתְפְּלַג, בְּפִלְגוֹת בְּתַרְאָה, עֵבִיד
נִימוּסוֹי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וַיְהִי בְּחֻצֵי הַלְּיָלָה.
מְאִי בְּחֻצֵי. בְּפִלְגוֹת בְּתַרְאָה, בְּזִמְנָא דְאִיהִי
שְׁלֵטָא, וְאַשְׁתַּכַּח הָאִי זֹאת, לְמַעַבְד נִימוּסִין
תְּדִירָא, וְכֵל נִימוּסָא דְאֵתְעֵבִיד בְּלִילְיָא,
בְּפִלְגוֹתָא בְּתַרְאָה אַתְעֵבִיד.

וַיְי' הִפָּה כֵּל בְּכוֹר, וַיְי': הוּא וּבֵית דִּינוֹ, וַיְי':
הוּא וְנִימוּסוֹי. הִפָּה כֵּל בְּכוֹר הִפָּה, מִשֵּׁה
לֹא אָמַר אֱלֹא וּמַת וְגו', מִהוּ הִפָּה. אֱלֹא,
דְּאֵתְעַר כֹּה, כְּמָה דְאֵגְזִים מִשֵּׁה, דְּכַתִּיב וְהִנֵּה